

ViS - Vård i samverkan

Kommun(er): Uppsala läns samtliga kommuner
Region Uppsala: Samtliga hälso- och sjukvårdsförvaltningar

Fastställt av: TL HSVO genom Redaktionsrådet ViS Datum: 2020-02-25

Samverkan vid dödsfall - åtgärder

Innehåll

Bakgrund.....	3
Syfte och ansvar	3
Omfattning	3
Genomförande.....	3
Fastställande av dödsfall	3
Väntat dödsfall	3
Dokumentation av dödsfall.....	3
Identitetsband.....	3
Dödsbevis och dödsorsaksintyg	4
Information till efterlevande.....	4
Yttre undersökning.....	4
Dokumentation	4
Polisanmälan.....	5
Kriterier för polisanmälan.....	5
Dokumentation	5
Dödsorsaksutredning	5
Obduktion	5
Explosiva implantat	6
Dokumentation	6
Vävnadsdonation	6
Åtgärder inför transport till bårhus.....	6
Förvaring.....	6
Dokumentation id-band, namnkort, transportintyg	6
Värdeföremål	7
Ansvar för transporter av avlidna	7
Region Uppsalas ansvar	7

Kommunens ansvar	7
Dödsboets ansvar	7
Polismyndighetens ansvar	7
Enskild verksamhets ansvar	7
Dödsfall på sjukhus.....	8
Dödsfall utanför sjukhusinrättning.....	8
Väntat dödsfall	8
Åtgärder när ambulans tillkallats	8
Åtgärder när luftburen intensivvård tillkallats.....	8
Åtgärder när polis tillkallats	9
Åtgärder när primärvårdsläkare tillkallats	9
Behandlande läkare/vårdcentral informeras om dödsfallet.....	9
Socialtjänsten kontaktas (när anhörig/närstående inte kan nås)	9
Rutiner på patologen.....	10
Värdeföremål	10
Utlämning av avliden.....	10
Balsamering	10
Versionshistorik	11
Referenser	11
Bilaga	12
Nödvändig utrustning för läkare vid dödsfall utanför sjukhusinrättning	12

Bakgrund

[HSLF-FS 2015:15](#) Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vissa åtgärder inom hälso- och sjukvården vid dödsfall trädde i kraft 1 januari 2016. Varje vårdgivare ansvarar för att processer och rutiner för de åtgärder som ska vidtas vid ett dödsfall utarbetas i samarbete med berörda aktörer. Denna rutin har tagits fram i samverkan i Uppsala län och ska tillämpas i verksamheter som omfattas av Hälso- och sjukvårdslagen.

Syfte och ansvar

Riktlinjen syftar till att tydliggöra den fördelning av ansvar som utgår från respektive huvudmans uppdrag för omhändertagande av avlidna. Ansvar beskrivs under respektive område i genomförandet för att stödja samverkan.

Omfattning

Rutinerna omfattar Region Uppsalas slutna och öppna vård, beredskapsjourorganisationen, ambulanssjukvård och luftburen intensivvård, utlarmningstjänsten, sjukvårdsrådgivningen, kommunal hälso- och sjukvård, socialtjänst, Polismyndigheten, Skatteverket, vävnadsdonationsavdelningen, klinisk patologi och cytologi, Rättsmedicinalverkets rättsmedicinska avdelning, bårtransportfirmor, bårhus samt huvudmännen för begravningsverksamheten.

Genomförande

Fastställande av dödsfall

Att fastställa att döden har inträtt samt att utfärda dödsbeviset och dödsorsaksintyget får endast utföras av läkare. Det ankommer på landstinget att organisera verksamheten så att dessa uppgifter fullgörs i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet.

Väntat dödsfall

En läkare får fastställa att döden har inträtt utan att personligen ha gjort den kliniska undersökningen om dödsfallet är väntat. En förutsättning är att läkaren kan basera fastställandet på en undersökning som har gjorts av legitimerad sjuksköterska. Ställningstagandet ska dokumenteras i patientens journal. Skriftlig instruktion om vilka åtgärder som ska vidtas när dödsfallet inträffar ges till vårdpersonalen på blankett [Dödsfall, underlag för konstaterande av väntat dödsfall](#) där sjuksköterska ges uppdrag att genomföra den kliniska undersökningen. Ifyllt blankett ska snarast efter dödsfallet återsändas till ansvarig läkare.

Dokumentation av dödsfall

Den läkare som fastställt att döden inträtt ska i den avlidnes journal ange datum och klockslag för när döden fastställts, på vilket sätt döden fastställts, och om och i så fall hur den avlidne identifierats.

Identitetsband

En avliden vars identitet är känd ska föras med ett identitetsband eller motsvarande, om ett sådant saknas. Om personnummer saknas bör den avlidnes namn och samordningsnummer eller födelsedatum anges på identitetsbandet¹. Bandet bör fästas runt den avlidnes hand- eller fotled.

¹ [Skapa reservnummer \(TT-nummer\) och kontaktregistrera oidentifierad patient i Cosmic](#)

Om identiteten inte kan fastställas ska Polismyndigheten kontaktas.

Dödsbevis och dödsorsaksintyg

Den läkare som har fastställt att döden har inträtt har ansvar för att utfärda dödsbevis utan dröjsmål och dödsorsaksintyg. Läkaren ska i den avlidnes journal ange vilken läkare som har åtagit sig att fullgöra uppgiften om hen inte själv fullgör den. En kopia av dödsbevis och dödsorsaksintyg ska behållas som en journalhandling.

Information till efterlevande

Läkaren som fastställt dödsfallet ansvarar för att efterlevande blir underrättade om dödsfallet. Om läkaren inte själv underrättar dessa ska läkaren förvissa sig om att lämplig person omedelbart underrättar dem. Om uppgift om anhöriga/närstående saknas kontaktas polisen för hjälp att spåra dessa. Om sökandet efter anhöriga/närstående är resultatlöst eller om ingen kontakt kan nås med dem överlämnas ansvaret för detta till socialtjänsten. Inom slutenvården och någon brottsmisstanke inte föreligger har polisen begränsade möjligheter att bistå med hjälp. Ansvaret överlämnas då till socialtjänsten på första möjliga öppetid.

Anhöriga/närstående bör informeras om att de kan komma att bli kontaktade av vävnadsdonationsansvarig sjuksköterska.

Vid polisiärt ärende tar polisen över ansvaret att meddela anhöriga/närstående. Polisen ansvarar även för underrättelse vid rättsmedicinsk utredning.

Om sökandet efter anhöriga/närstående är resultatlöst eller om ingen kontakt kan nås med dem överlämnas ansvaret för detta till socialtjänsten. De efterlevande ska som regel få besked om dödsorsaken om de önskar det. När besked om det inte kan lämnas i samband med underrättelsen om dödsfallet, ska den läkare som utfärdat dödsbeviset ge information om vem som kan göra det och när.

Yttre undersökning

En yttre undersökning av en avliden ska göras för att klarlägga om det finns skäl att anmäla dödsfallet till Polismyndigheten. Läkaren ska undersöka kroppens hela hudyta, ögonens bindehinnor, öron- och näsöppningarna samt munhålan. Om det vid undersökningen konstateras att det finns skäl för polisanmälan, bör den avlidnes kläder och andra föremål på platsen där kroppen påträffades inte röras mer än nödvändigt.

Läkaren ska vid undersökningen av den avlidne efterforska om denne har något explosivt implantat, såvida detta inte redan är känt.

Dokumentation

I den avlidnes journal ska anges vilken läkare som utfört undersökningen, tidpunkten för denna samt vilka fynd som gjorts. Om det finns skäl för polisanmälan bör det i journalen anges vilka åtgärder som har vidtagits på platsen där kroppen efter den avlidne påträffades, och efter att kroppen flyttats till t ex ett sjukhus eller en rättsmedicinsk avdelning.

Om undersökningen av den avlidne inte kunnat slutföras på platsen där kroppen påträffades ska det i journalen anges att kroppen har flyttats, vilken läkare som slutfört undersökningen samt vid vilken tidpunkt om undersökningen har slutförts.

Om kroppen efter den avlidne har överlämnats till Rättsmedicinalverket för rättsmedicinsk undersökning genom Polismyndighetens eller patologens försorg, ska detta anges i journalen.

Polisanmälan

Den läkare som fastställt att döden har inträtt eller som i annat fall ska utfärda dödsbeviset, ska snarast möjligt anmäla dödsfallet till Polismyndigheten om förhållandena är sådana att det kan finnas skäl för rättsmedicinsk undersökning. Läkaren ska rådfråga Polismyndigheten i de fall läkaren är osäker på om en polisanmälan ska göras eller inte. Om Polismyndigheten rådfrågats ska det dokumenteras i journalen.

Kriterier för polisanmälan

1. Om ett dödsfall har eller kan ha orsakats av yttre påverkan, dvs. skada eller förgiftning tillfogad av någon annan person, genom olycksfall eller genom självmord.
2. Om det är svårt att avgöra om ett dödsfall har orsakats av yttre påverkan
 - vid helt oväntade dödsfall hos både barn och vuxna,
 - när en missbrukare anträffas död, eller
 - vid långt framskriden förruttnelse.
3. Om ett dödsfall kan misstänkas ha samband med fel eller försummelse i hälso- och sjukvården.
4. Om en avliden inte kunnat identifieras.
5. Om en avliden person påträffas på allmän plats ska polis kontaktas före transport.

Läkaren ska vid bedömningen om en polisanmälan ska göras beakta vad som framkommit vid undersökningen av den avlidne, förhållanden och fynd på platsen där kroppen påträffades, uppgifter från den avlidnes journal och närstående om tidigare sjukdom eller sjukdomsbild samt övriga relevanta omständigheter vid dödsfallet. De omständigheter och fynd som framkommit vid denna undersökning ska dokumenteras i patientjournalen.

Om det i samband med klinisk obduktion framkommer omständigheter som talar för att en polisanmälan ska göras ska den läkare som utför obduktionen ansvara för detta. Obduktionen ska avbrytas i avvaktan på besked från Polismyndigheten.

Dokumentation

Den läkare som gjort en polisanmälan ska i journalen ange tidpunkten för när anmälan gjordes samt när och på vilket sätt dödsbeviset lämnades till Polismyndigheten.

Om Polismyndigheten beslutar att inte göra en rättsmedicinsk undersökning utan återför ansvaret för dödsorsaksintyg till hälso- och sjukvården, ska tidpunkten för när läkaren underrättades om detta anges i journalen.

Dödsorsaksutredning

Den läkare som fastställt att dödsfallet inträtt och utfärdat dödsbevis ansvarar för att dödsorsaksutredning genomförs så att dödsorsaksintyg kan utfärdas. Läkaren ska i den avlidnes journal ange vem som har åtagit sig att fullgöra uppgiften om hen inte själv fullgör den. Vid dödsfall utanför sjukhusinrättning ska i första hand läkare på vårdcentral där patienten är listad ansvara för att dödsorsaksutredning genomförs. Det är läkaren som fastställt döden som ska informera vårdcentralen om dödsfallet. Särskild rutin gäller för luftburen intensivvård.

Det är hemlandstingets ansvar att genomföra dödsorsaksutredningen för personer folkbokförda i annat län som avlider under tillfällig vistelse i Uppsala län.

Obduktion

Beslut om klinisk obduktion fattas av ansvarig behandlande läkare eller av läkare på listningsbärande vårdcentral. Beslut om obduktion måste meddelas till patologen inom 7 dagar, därefter lämnas kroppen till begravningsbyrå. Obduktionsremiss skrivs elektroniskt men måste inom primärvårdens enheter skrivas

ut på papper, signeras av läkaren och skickas manuellt. Specialistvårdens obduktionsremisser skrivs, signeras och skickas elektroniskt.

Explosiva implantat

Om en avlidne har ett explosivt implantat, ska det anges på dödsbevis, namnkort och transportintyg. Dessutom anges om önskemål finns att implantatet ska avlägsnas. Om en klinisk obduktion utförs ska läkaren som utför denna ansvara för att implantatet avlägsnas.

Om klinisk obduktion inte är aktuell utgör information på transportintyget och namnkortet "remiss" till patologen för att avlägsna det explosiva implantatet under förutsättning att den avlidne eller närstående inte motsatt sig ingreppet. Kvarvarande implantat medför att den avlidne inte får kremeras.

Dokumentation

Den patologassistent som avlägsnar ett explosivt implantat ska utfärda ett s.k. "pacemakerintyg". Intyget utfärdas i två kopior, en kopia skickas till Skatteverket och en kopia lämnas till begravningsbyrå för krematoriets behov.

Vävnadsdonation

Avlidna i alla åldrar kan donera vävnader. Vävnadsdonation kan bli aktuellt såväl vid dödsfall på sjukhus som utanför sjukhusinrättning.

Då tidsaspekten är knapp måste rättsmedicinska avdelningen skyndsamt kontaktas för fortsatt handläggning (anhörigkontakter, medicinsk utredning och kontroller mot donationsregistret). För vävnadsdonation måste blodprov tas inom 24 timmar.

Vävnadsdonationsavdelningen på Akademiska Sjukhuset handlägger de fall som inte är aktuella för rättsmedicinsk utredning. Det är viktigt att skyndsamt fylla i dödsbeviset i Cosmic samt fylla i patientkortet med död tidpunkt. Detta ger ett automatiskt meddelande till vävnadsdonationsavdelningen. Donationsansvarig sjuksköterska på Akademiska Sjukhuset nås via Region Uppsalas växel 018-611 00 00.

Åtgärder inför transport till bårhus

Hälso- och sjukvårdens uppgifter när någon har avlidit skall fullgöras med respekt för den avlidne samt att närstående ska visas hänsyn och omtanke.

Förvaring

Avlidne kropp ska förvaras på lakan med mellanlägg av plast. Eventuella sonder och infarter lämnas orörda vid dödsfall på sjukhuset. I väntan på transport till bårhus ska kroppen förvaras svalt.

Dokumentation id-band, namnkort, transportintyg

Följande uppgifter om den avlidne är obligatoriska att ange för att undvika förväxlingar av avlidna samt för att undvika skaderisker under transport, på bårhus samt på krematorium.

Identitetsband ska fästas runt handled

- namn och personnummer, alt födelsedatum/samordningsnummer

Namn kort ska fästas runt fotled samt utanpå lakan

- namn och personnummer, alt födelsedatum/samordningsnummer
- elektroniskt implantat – om ja implantatet inaktiverat ja/nej

- pacemaker – om ja önskas den avlägsnad ja/nej
- smittfara ja/nej
- obduktion ja/nej/vet ej

Transportintyg lämnas till transportör

- namn och personnummer, alt födelsedatum/ samordningsnummer
- elektroniskt implantat/ pacemaker – om ja önskas den avlägsnad ja/nej
- klinisk obduktion - kommer att begäras/inte begäras/ännu inte bestämt
- intyg om dödsorsak kommer att utfärdas av (läkarens namn och arbetsplats)

[Dödsfall, transportintyg \(regionversion\)](#)

[Dödsfall, transportintyg \(kommunversion\)](#)

Värdeföremål

Värdeföremål ska vara avtagna innan kroppen förs till bårhus. Tillvaratagna värdeföremål förtecknas och förvaras inlåsta.

Ansvar för transporter av avlidna

Ansvaret för att en avliden förs till bårhus är beroende av var dödsfallet inträffar. Följande regler gäller:

Region Uppsalas ansvar

- på sjukvårdsinrättning
- i ordinärt boende
- på allmän plats
- på sjukvårdsinrättning utanför Region Uppsala om patienten remitterats för sjukvård
- oavsett dödsplats om klinisk obduktion ska göras

Kommunens ansvar

- på särskilt boende (inkluderar korttidsplats²)

Dödsboets ansvar

- vid dödsfall på sjukvårdsinrättning utanför Region Uppsala om vården sker enligt valfrihetsremiss eller patienten sökt själv utan remiss
- om närstående själva vill ta över ansvaret för transport vid dödsfall i ordinärt eller särskilt boende
- när svensk medborgare avlider utomlands
- vid dödsfall under tillfällig vistelse i annat län än där personen är folkbokförd
- när utländsk medborgare utan permanent uppehållstillstånd avlider under besök i Sverige

Polismyndighetens ansvar

- när Polisen övertar ansvaret för dödsorsaksutredningen och fattat beslut om att rättsmedicinsk undersökning ska göras, vilket sker vid olycksfall och vid brottsmisstanke

Enskild verksamhets ansvar

- på privat vårdinrättning som inte finansieras med offentliga medel

Vid dödsfall utanför sjukhusinrättning och Region Uppsala har transportansvaret, är det den läkare som fastställt dödsfallet som ansvarar för att bårtransport beställs. Endast upphandlad bårtransportfirma får användas. Vid dödsfall på särskilt boende ligger transportansvaret inom kommunens ansvar. Om närstående önskar anlita annan transportfirma än den som är upphandlad är det dödsboet ansvar.

² Korttidsplats är en tillfällig insats som ingår i det vidare begreppet "särskilt boende". Kräver biståndsbeslut.

Dödsfall på sjukhus

Avlidna på sjukhus ska tas om hand enligt beskrivning som finns i Vårdhandboken.

Länk till [Vårdhandbokens](#) rutiner kompletterade med lokala anvisningar.

[Dödsfall på sjukhus – omhändertagande av den döde lokal anvisning](#)

[Dödsfall på sjukhus – administrativa rutiner](#)

Dödsfall utanför sjukhusinrättning

Väntat dödsfall

När en samordnad planering är genomförd inför ett väntat dödsfall kan legitimerad sjuksköterska ges uppdrag att genomföra den kliniska undersökningen av den avlidne. Planeringen och ställningstagandet ska vara dokumenterat i patientens journal. Skriftlig instruktion om vilka åtgärder som ska vidtas när dödsfallet inträffar ges till legitimerad sjuksköterska på blankett [Dödsfall, underlag för konstaterande av väntat dödsfall](#). Ifylld blankett ska snarast efter dödsfallet återsändas till ansvarig läkare.

Vid den kliniska undersökningen ska samtliga dessa indirekta kriterier vara uppfyllda:

- Ingen palpabel puls
- Inga hörbara hjärtljud vid auskultation
- Ingen spontanandning
- Ljustela, oftast vida, pupiller

Åtgärder när ambulans tillkallats

Vid säkra dödstecken

Dagtid vardagar kontaktas patientens vårdcentral, under jourtid kontaktas beredskapsjourläkare som övertar handläggningen av dödsfallet. Telefonnummer erhålls via Sjukvårdsrådgivningen.

Om det är möjligt ur beredskapssynpunkt kvarstannar ambulanspersonal hos anhöriga tills läkare anländer. Om dröjsmål uppstår och anhöriga inte kan lämnas, kontaktas socialtjänsten för hjälp till anhöriga så att ambulansen kan lämna platsen.

Vid dödsfall på allmän plats, och det inte rör sig om ett ärende som polismyndigheten tar över, skall kroppen regelmässigt föras till en landstingsdriven sjukvårdsinrättning. Ambulanspersonalen transporterar den avlidne (oavsett skador) till närmaste landstingsdriven sjukvårdsinrättning för att fastställa dödsfallet samt utfärda dödsbevis.

[Dödsfall som uppfyller ambulanssjukvårdens kriterier för att avbryta påbörjad hjärt-lungräddning](#)

Alternativ 1 eller 2 nedan.

1. Patienten förs till akutmottagningen för fastställande av dödsfallet. Rutin för omhändertagande av eventuella medföljande närstående finns på akutmottagningen.
2. För fastställande av dödsfallet kontaktas distriktsläkare. Ambulanspersonalen ansvarar för att perifer venkateter, defibrilleringsplattor och tub tas bort.

[Dödsfall som uppfyller ambulanssjukvårdens kriterier för att inte påbörja hjärt-lungräddning](#)

Distriktsläkare/beredskapsjour kontaktas för fastställande av dödsfall. Den avlidne lämnas kvar på plats.

Åtgärder när luftburen intensivvård tillkallats

Helikopterläkaren fastställer dödsfallet, utfärdar dödsbevis och transportintyg, utför märkning av kroppen enligt instruktion samt dokumenterar händelseförloppet i journalen. Bårtransport tillkallas.

Dödsbevis skrivs med kopia i journalen, skickas senast nästkommande vardag till Skatteverkets inläsningscentral, FE 2004, 205 76 Malmö.

För dödsorsaksutredning rapporterar helikopterläkaren dödsfallet via e-post (endast personnummer och datum för dödsfall) till medicinskt ledningsansvarig för beredskapsjouren, chefsläkare vid Hälsa och habilitering, som informerar listningsbärande vårdcentral. Läkare i primärvården övertar primärt utredningen av dödsorsak och ansvarar för att dödsorsaksintyg blir utfärdat.

Vid misstanke om onaturligt dödsfall eller när den avlidnes identitet är okänd ska Polismyndigheten kontaktas. Vid oklar identitet tilldelas den avlidne ett tillfälligt ID-nummer, som anges på ID-band och preliminärt dödsbevis. På preliminärt dödsbevis anges även fyndplats. Om polismyndigheten övertar ansvaret för dödsfallet lämnas dödsbeviset till polis direkt på dödsplatsen alternativt hämtas det av polis på Luftburen intensivvård, Ärna flygplats, hangar 96, öppet kl 08-16. Polismyndigheten beslutar om rättsläkare eller läkare i primärvården ska utfärda dödsorsaksintyg och tar de kontakter som krävs för detta.

Om helikoptern måste lämna platsen innan polis anlant ska samråd ske med polis. Helikoptern ska inte transportera avliden person.

Åtgärder när polis tillkallats

Dagtid vardagar kontaktas patientens vårdcentral, under jourtid kontaktas beredskapsjourläkare som övertar handläggningen av dödsfallet. Telefonnummer erhålls via Sjukvårdsrådgivningen.

Om Polismyndigheten övertar ansvaret för vidare utredning i samband med dödsfall lämnas dödsbeviset i original direkt till polisen, som skickar dödsbeviset till Skatteverkets inläsningscentral, FE 2004, 205 76 Malmö med uppgift om att anmälan gjorts till polismyndigheten. När Polismyndigheten tar över ansvaret för utredning av dödsfallet, övertas även ansvar för transport av den avlidne samt att intyg om dödsorsak blir skrivet.

Det är polismyndigheten som avgör om det föreligger skäl för rättsmedicinsk undersökning.

Åtgärder när primärvårdsläkare tillkallats

Läkare som tillkallas till dödsfall ska fastställa dödsfallet, ta ställning till eventuell polisanmälan, utföra identifiering, alternativt kontakta polisen för identifiering. Märkning av den avlidne ska göras och transportintyg utfärdas (gäller inte när Polismyndigheten övertagit ansvaret).

I läkarens uppgifter ingår att utfärda dödsbevis utan dröjsmål, underrätta närstående om dödsfallet eller meddela annan som utför uppgiften om så har överenskommits, kontakta bårbilsfirma för transport till bårhus om inte annat överenskommes med närstående samt genomföra dokumentation av händelseförloppet och vidtagna åtgärder enligt rutin.

Behandlande läkare/vårdcentral informeras om dödsfallet

Den läkare som fastställt dödsfallet och utfärdat dödsbevis ska snarast informera behandlande läkare eller vårdcentral där personen är listad om dödsfallet och begära en bekräftelse på att ansvar för dödsorsaksutredning och dödsorsaksintyg övertas. Läkaren ska i den avlidnes journal ange vem som har åtagit sig att fullgöra uppgiften om hen inte själv fullgör den.

Socialtjänsten kontaktas (när anhörig/närstående inte kan nås)

- när det inte går att finna någon som var anhörig/närstående till den avlidne

- om minderåriga barn finns hos den avlidne
- om större penningsummor och värdesaker påträffas
- om djur finns som inte omhändertas på annat sätt
- vid låsning av lägenhet och omhändertagande av nycklar

Dagtid kontaktas respektive kommuns växel. Jourtid kontaktas Socialjouren 018-150000 alternativt Larmnumret 112.

Rutiner på patologen

Värdeföremål

Egendom som följer med avliden förtecknas i journal och förvaras inlåst. Utkvitteras av begravningsentreprenör som överlämnar dem till anhöriga.

Utlämning av avliden

Besked om att en klinisk eller rättsmedicinsk undersökning skall utföras måste meddelas bårhuset senast sju dagar efter dödsfallets konstaterande, därefter lämnas den avlidne ut för vidare omhändertagande. Kroppen får inte lämnas ut förrän kontroll är gjord om planerad rättsmedicinsk undersökning eller klinisk obduktion har blivit utförd.

Vid utlämning från bårhus kontrolleras identitetsbanden av behörig bårhuspersonal tillsammans med den som hämtar den avlidne. Den som hämtar den avlidne ska med sin namnteckning bekräfta att kroppen och eventuella föremål som har följt med denna till bårhuset har tagits emot.

Om uthämtande person är okänd skall denne legitimera sig och personnummer antecknas.

Begravningsbyråns namn, alternativt i vilken annan egenskap uthämtning av den avlidne sker, skall anges. Efter utlämnandet övergår ansvaret till begravningsbyrå/anhörig/närstående.

Om en avliden inte hämtats ut från bårhuset inom 30 dagar kontaktas kommunens dödsboudredare för vidare handläggning.

Balsamering

Balsamering utförs endast vid särskilda fall såsom utlandstransport eller när det behövs av sanitära skäl.

I patologens journal antecknas vem som utfört balsameringen, vem som beslutat om balsamering av sanitära skäl samt vem som begärt balsamering av annat skäl.

Versionshistorik

Dokumentet ersätter Dödsfall utanför sjukhusinrättning samt befintliga dokument om omhändertagande av avlidna på sjukhus. Revidering är gjord i enlighet med ny författning som trädde i kraft 2016-01-01. Till detta dokument kan lokal anvisning skapas med unik information som gäller viss vårdenhet.

2018-06-05 Förtydligande angående information till efterlevande samt ambulansens ansvar för transport vid dödsfall på allmän plats.

2020-02-25 Byte till mall enligt Vård i Samverkan, ViS, samt justering av länkar och blanketter.

Hantering vid väntat dödsfall beskrivs även under Dödsfall utanför sjukhus. Begreppet korttidsplats har förklarats under rubriken Ansvar för transport av avlidna.

Referenser

[HSLF-FS 2015:15 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vissa åtgärder inom hälso- och sjukvården vid dödsfall](#)

[Cirkulär 2005:52 Sveriges kommuner och landsting, Underlag för rutiner kring omhändertagande av avlidna](#)

[Socialstyrelsens föreskrifter \(SOSFS 2009:30\) Donation och tillvaratagande av organ, vävnader och celler](#)

Bilaga

Nödvändig utrustning för läkare vid dödsfall utanför sjukhusinrättning

Namnkort 2 stycken med knytband, identitetsband av plast, stetoskop, ficklampa och handskar.

Dödsbevis - utskriven blankett

Transportintyg – utskriven blankett

Journalblad 'Dödsfall utanför sjukhus' - checklista för dokumentation av förhållanden på fyndplatsen och vidtagna åtgärder.

Förbrukningsartiklar och instruktioner för beredskapsjour finns att hämta på vårdcentral eller akutmottagningarna. För helikopterläkare finns färdigpackade kuvert i helikoptern med dödsbevis, transportintyg, identitetsband och namnkort. Instruktioner finns på www.lul.se/beredskapsjour

Blanketter

[Dödsfall, underlag för konstaterande av väntat dödsfall](#)

[Dödsfall, transportintyg \(regionversion\)](#)

[Dödsfall, transportintyg \(kommunversion\)](#)